

RĂSPUNDEREA MEDICULUI

ÎNTRE RĂSPUNDEREA JURIDICĂ ȘI ETICA MEDICALĂ

Dr. Bianca NIȚU
Av. Drd. Veronica DOBOZI

INSTRUMENTE DE LUCRU

- Legislație
- Foaia Clinică de observație generală
- Ghiduri de diagnostic și tratament
- Proceduri și protocoale
- Standarde ciclul II de acreditare ANMCS –
Referința 3 Etica medicală și drepturile
pacientului

DEFINIȚII

- Pacient
- Discriminare
- Îngrijiri de sănătate
- Intervenție medicală
- Îngrijiri terminale

DREPTUL DE A FI RESPECTAT CA PERSOANĂ UMANĂ

- Art. 1 Convenția privind Drepturile Omului și Biomedicina
- Părțile la Convenție recunosc ”*importanța asigurării demnității ființei umane*”, conștienți fiind de faptul că utilizarea abuzivă a biologiei și medicinei poate conduce la ”*acte care pun în pericol demnitatea umană*” și sunt ”*hotărâte să ia măsurile proprii garantării demnității ființei umane și a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei*”.

Human Kidneys grown in rats

GROWING HUMAN KIDNEYS IN
RATS SPARKS ETHICAL DEBATE

SPINACH LEAF TRANSFORMED INTO BEATING HUMAN HEART TISSUE

DREPTUL PACIENTULUI LA INFORMAȚIA MEDICALĂ

Pacientul are dreptul de a fi informat:

- cu privire la serviciile medicale disponibile, precum și la modul de a le utiliza
- asupra identității și statutului profesional al furnizorilor de servicii de sănătate
- asupra regulilor și obiceiurilor pe care trebuie să le respecte pe durata spitalizării
- asupra stării sale de sănătate, a intervențiilor medicale propuse, a riscurilor potențiale ale fiecărei proceduri, a alternativelor existente la procedurile propuse, inclusiv asupra neefectuării tratamentului și nerespectării recomandărilor medicale, precum și cu privire la date despre diagnostic și pronostic

DREPTUL PACIENTULUI LA INFORMAȚIA MEDICALĂ

- CUM?
- Informațiile se aduc la cunoștință pacientului într-un limbaj respectuos, clar, cu minimalizarea terminologiei de specialitate.
- În cazul în care pacientul nu cunoaște limba română, informațiile i se aduc la cunoștință în limba maternă ori într-o limbă pe care o cunoaște sau, după caz, se va căuta o altă formă de comunicare.
- Dacă pacientul nu este cetățean român, informațiile i se aduc la cunoștință într-o limbă de circulație internațională sau, după caz, se va căuta o altă formă de comunicare.

DREPTUL DE A NU FI INFORMAT

- Pacientul are dreptul de a decide dacă mai dorește să fie informat în cazul în care informațiile prezentate de către medic i-ar cauza suferință
- Pacientul are dreptul de a cere în mod expres să nu fie informat și de a alege o altă persoană care să fie informată în locul său.
- Rudele și prietenii pacientului pot fi informați despre evoluția investigațiilor, diagnostic și tratament, cu acordul pacientului.

A DOUA OPINIE

Pacientul are dreptul de a cere și de a obține o altă opinie medicală.

CONSIMȚĂMÂNTUL PACIENTULUI LA INTERVENȚIA MEDICALĂ

Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală asumându-și, în scris, răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

- Când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență, personalul medical are dreptul să deducă acordul pacientului dintr-o exprimare anterioară a voinței acestuia.
- În cazul în care pacientul necesită o intervenție medicală de urgență, consimțământul reprezentantului legal nu mai este necesar.

"COBAIUL" UMAN

Consimțământul pacientului este obligatoriu în cazul participării sale în învățământul medical clinic și la cercetarea științifică.

- Nu pot fi folosite pentru cercetare științifică persoanele care nu sunt capabile să își exprime voința, cu excepția obținerii consimțământului de la reprezentantul legal și dacă cercetarea este făcută și în interesul pacientului

STOCAREA IMAGINILOR CU PACIENTUL

Pacientul nu poate fi fotografiat sau filmat într-o unitate medicală fără consimțământul său, cu excepția cazurilor în care imaginile sunt necesare diagnosticului sau tratamentului și evitării suspectării unei culpe medicale.

DREPTUL LA CONFIDENȚIALITATEA INFORMAȚIILOR ȘI VIAȚA PRIVATĂ A PACIENTULUI

- Toate informațiile privind starea pacientului, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul, datele personale sunt confidențiale chiar și după decesul acestuia.
- Informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate numai în cazul în care pacientul își dă consimțământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.
- În cazul în care informațiile sunt necesare altor furnizori de servicii medicale acreditați, implicați în tratamentul pacientului, acordarea consimțământului nu mai este obligatorie

DREPTUL DE A FI UITAT

- (a) datele cu caracter personal nu mai sunt necesare pentru îndeplinirea scopurilor pentru care au fost colectate sau prelucrate;
- (b) persoana vizată își retrage consimțământul pe baza căruia are loc prelucrarea, în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (a) sau cu articolul 9 alineatul (2) litera (a), și nu există niciun alt temei juridic pentru prelucrarea;
- (c) persoana vizată se opune prelucrării în temeiul articolului 21 alineatul (1) și nu există motive legitime care să prevaleze în ceea ce privește prelucrarea sau persoana vizată se opune prelucrării în temeiul articolului 21 alineatul (2);
- (d) datele cu caracter personal au fost prelucrate ilegal;
- (e) datele cu caracter personal trebuie șterse pentru respectarea unei obligații legale care revine operatorului în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului intern sub incidența căruia se află operatorul;
- (f) datele cu caracter personal au fost colectate în legătură cu oferirea de servicii ale societății informaționale menționate la articolul 8 alineatul (1).

LIMITE JURIDICE

Intervențiile medicale asupra pacientului se pot efectua numai dacă există condițiile de dotare necesare și personal acreditat.

- Se exceptează de la prevederile alin. (1) cazurile de urgență apărute în situații extreme.

SANCTIUNI

Nerespectarea de către personalul medico-sanitar a confidențialității datelor despre pacient și a confidențialității actului medical, precum și a celorlalte drepturi ale pacientului prevăzute în prezenta lege atrage, după caz, răspunderea disciplinară, contravențională sau penală, conform prevederilor legale.

Art. 192. – (1) Uciderea din culpă a unei persoane se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Uciderea din culpă ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii ori pentru efectuarea unei anumite activități se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani. Când încălcarea dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere constituie prin ea însăși o infracțiune se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.

(3) Dacă prin fapta săvârșită s-a cauzat moartea a două sau mai multor persoane, limitele speciale ale pedepsei prevăzute în alin. (1) și

SPEȚĂ

- Pacienta de sex feminin, în vârstă de 31 de ani, se prezintă la clinica care are contract cu angajatorul său, deoarece i s-a făcut rău de mai multe ori în ultimul timp
- Este însoțită de un coleg, deoarece nu a vrut să se prezinte de bunăvoie
- Declară că are de regulă o alimentație neregulată, stres pe fond profesional, ciclu menstrual neregulat, cu perioade de amenoree secundară, fără antecedente patologice și heredo-colaterale, stare generală bună, afebrilă (36,6 C)
- Are o greutate de 39,5 kg la o înălțime de 165 cm, afirmă că a slăbit 4 kg în ultimele trei luni, deși "am fost slabă dintotdeauna"

CINE O CONSULTĂ

- Medic specialist medicina muncii, 4 ani experiență
- Fără programare
- Într-o unitate fără secție de urgență sau cu specific de urgență
- Se recoltează sânge pentru analize (fiind vineri, rezultatele analizelor sosesc luni)
- Se stabilește diagnostic prezumtiv *anorexie nervoasă* și i se stabilește programare pentru a doua zi la medicul psihiatru din aceeași unitate

CERCETĂRI ULTERIOARE

➤ Raportul Colegiului Medicilor din Mun. București

Pacienta nu a prezentat tabloul clinic al unei urgențe medicale.
Conduita medicului a fost adecvată cazului.

➤ Raportul Colegiului Medicilor din România

Menține soluția Colegiului local

➤ INML

Decesul s-a produs ca urmare a decompensării funcției cardiace survenite pe fondul denutriției cronice severe – cașexie, caracterizat prin dispariția aproape completă a țesutului adipos, diminuarea accentuată a masei musculare, catabolism accentuat, modificări distrofice pluriorganice și alterări hidroelectrolitice.

Măsurile terapeutice și investigațiile recomandate au fost adecvate situației

INVESTIGAȚII PARACLINICE

(CARE NU AU FOST SOLICITATE ÎN REGIM DE URGENȚĂ)

- Evidențiază hiperglicemie marcată (1309mg/dl)
- Hemoglobina glicozilată arată valori de 14,7%
- Concluzia este că pacienta suferea, de un timp neprecizat înaintea decesului, de diabet zaharat, probabil insulinodependent, cu decompensare severă

SOLUȚIA INSTANȚEI

- Condamnă inculpata, medicul X, la pedeapsa de un an închisoare cu suspendarea condiționată a executării, pe durata unui termen de încercare de 3 ani
- Admite în parte acțiunea civilă (a rudelor pacientei) și obligă medicul în solidar cu unitatea medicală și asiguratorul la plata a 100.000 euro cu titlu de daune morale și 5.000 lei cu titlu de daune materiale
- Obligă medicul în solidar cu unitatea medicală și asiguratorul la plata a 9.000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată către părțile civile (rudele pacientei)

CE AR FI PUTUT FACE MEDICUL DIN PUNCT DE VEDERE JURIDIC?

- Dacă se constata o potențială situație de urgență, pacientul trebuia îndreptat spre o unitate cu specific (inclusiv prin apelarea numărului unic de urgență)
- Dacă pacientul refuza acest lucru, refuzul său trebuia consemnat în scris (eventual în fișă) și confirmat prin